

[Enggaard.]

epokegørende ting. Man fristes til at sige, at heller ikke regeringen har presset på for at fremme sagen. Det skal vi ikke bebrejde regeringen eller socialdemokratiet, for hele denne sag egner sig mindst af alt til en hastig lovgivning. Mon dog ikke denne erkendelse har bredt sig langt ind i socialdemokratiets og i LOs rækker? Man var kommet i byen med en stor sag, en sag, som skulle hejse en fane for partiet, en rød fane kunne man sige, men det var, som om jordforbindelsen svigtede. Befolkningen, vælgerne, forstod ikke rigtig forslaget.

Der er i dag lige så lidt som i februar nogen større tilslutning i befolkningen til dette forslag. Dyre biografreklamer og oplysningskampagner har ikke kunnet rokke ved den kendsgerning, at medlemmerne prioriterer andre gode højere, navnlig ting som medindflydelse på egne forhold på arbejdspladsen, dens miljø osv.

Forslagene foregiver at være et stykke nærdemokrati, der samtidig fordeler formuerne i erhvervslivet til en kreds af medarbejdere, som kun på den måde kan få andel i formuertilvæksten i virksomhederne. Men sandheden er vel snarere, at hele arrangementet vil føre til en hidtil ukendt koncentration af kapital og af indflydelse samlet omkring den centrale fond med dennes ledelse af nogle få organisationsledere. Hertil kommer det væsentlige punkt, at værditilvæksten i virksomhederne jo ikke udloddes til medarbejderne. Det er interessant, at det ikke alene er hos oppositionen, man kritiserer denne koncentration af magt omkring LO-lederne. Også socialistisk folkeparti har ganske tydeligt fornemmet dette. De forslag, som af socialistisk folkeparti er lagt frem for et par dage siden, har klart taget afstand fra regeringens forslag på dette punkt. Der er tilsyneladende ikke tiltro til, at LOs ledere ret mange steder har evnet at formidle lønmodtagernes indflydelse. Eksemplerne på manglende nærdemokrati på de LO-styrede virksomheder har nok bidraget stærkt til denne opfattelse.

Når førstebehandlingen af disse lovforslag vel i dag bliver mindre indgående end den første drøftelse, vi havde i vinter, så hænger det nok sammen med, at vi netop har været vidne til, at socialistisk folkeparti har lagt sine forslag frem — vi kan vel regne med, at de kommer til behandling her i tinget om kort tid. Disse forslag fra SF vil næppe være ganske uden virkning for det endelige resultat af denne sag, om der kommer et resultat ud af det. Vi ved i dag meget lidt om, hvordan et endeligt forslag vil komme til at se ud. Det afhænger vel af de to partiers mulighed for at finde frem til en krydsning mellem de to forslag. Om en sådan krydsning vil vise sig at være levedygtig eller hensigtsmæssig, det vil tiden vise. I hr. Erik Andersen (Fr.borg amt)s tale for et øjeblik siden var der jo tydeligvis åbninger over for andre partier, men det var, som om den åbning, som hr. Erik Andersen (Fr.borg amt) gav, hovedsagelig gik i retning af de synspunkter, som repræsenteres af socialistisk folkeparti.

Fra venstres side er der ikke muligheder for, at vi kan støtte regeringens forslag, når man bevarer tankegangen om den centrale fond. Den tvungne indskrivning af kapital fra fonden i virksomhedernes ansvarlige kapitalgrundlag er efter vor mening en gradvis socialisering, også selv om forslaget maksimerer dette element til 50 pct. af aktiekapitalen. I overordentlig mange tilfælde vil kontrollen med en virksomhed være overtaget, længe før de 50 pct. af aktiekapitalen er nået. Det gælder navnlig, hvor aktierne er spredt på mange hænder.

Derfor foreligger der utvivlsomt et element af ekspropriation i lovforslaget om medejendomsret. Det er søgt begrænset ved forslagets bestemmelser om fremgangsmåden ved fastsættelse af kursværdien for de aktier, som fonden skal overtage hvert år, og gennem domstolsadgangen til at prøve det særlige nævns afgørelser. Alligevel må det være et væsentligt punkt at opklare i det kommende udvalgsarbejde, om selve dette at tvangskonvertere fondskapital til